

Téma:

**SZAKPOLITIKAI TANULMÁNY-
Környezetvédelem**

Időszak:

2012. február

Dátum:

2012. július 2.

SZÁZADVÉG
ALAPÍTVÁNY

SZÁZADVÉG
GAZDASÁGKUTATÓ ZRT.

STRATEGOPOLIS
KOMMUNIKÁCIÓS TÁRSASÁG ÉS STRATÉGIAI ILLUMINÁCIÓ KFT.

Az anyag az NFM_SZERZ/378/1 (2012) számú
szerződés teljesítésére készült

AZ OHÜ FELÁLLÍTÁSA ÉS AZ ÚJ KÖRNYEZETVÉDELMI TERMÉKDÍJ-RENDSZER BEVEZETÉSE.....	1
<i>Intézkedés</i>	1
<i>Fogadtatás és hatások</i>	1
<i>SWOT elemzés</i>	2
NEMZETKÖZI HULLADÉKSZÁLLÍTÁST ELLENŐRZŐ AKCIÓ	4
<i>Intézkedés</i>	4
<i>Fogadtatás és hatások</i>	4
<i>SWOT elemzés</i>	4
ÚJABB TERMÉSZETVÉDELMI TERÜLETEK	5
<i>Intézkedés</i>	5
<i>Fogadtatás és hatások</i>	5
<i>SWOT elemzés</i>	5
LÉTSZÁMCSÖKKENTÉSEK A VIDÉKFEJLESZTÉSI MINISZTERIUMBAN.....	6
<i>Intézkedés</i>	6
<i>Fogadtatás és hatások</i>	6
<i>SWOT elemzés</i>	7
SZERVEZETI ÁTALAKÍTÁSOK AZ NEMZETI FEJLESZTÉSI MINISZTERIUM KLÍMAPOLITIKAI FŐOSZTÁLYÁN	8
<i>Intézkedés</i>	8
<i>Fogadtatás és hatások</i>	8
<i>SWOT elemzés</i>	9
TERVEZETT INTÉZKEDÉSEK.....	10
TÖRVÉNYJAVASLAT A KIEMELT BERUHÁZÁSOK MEGVALÓSÍTÁSÁNAK GYORSÍTÁSÁRÓL.....	10
<i>Intézkedés</i>	10
<i>Fogadtatás és hatások</i>	10
<i>SWOT elemzés</i>	11
A HULLADÉKRÓL SZÓLÓ TÖRVÉNYJAVASLAT	12
<i>Intézkedés</i>	12
<i>SWOT elemzés</i>	15
ENSZ KÖRNYEZETVÉDELMI VILÁGSZERVEZET FELÁLLÍTÁSA	17
VIZSGÁLAT MULTINACIONÁLIS KÖZMŰVÁLLALATOK ELLEN	17
JAVASLATTÉTEL EURÓPAI HULLADÉKUNIÓRA	18
AMBICIÓZUS KLÍMAPOLITIKA AZ EURÓPAI UNIÓBAN	18
LENGYEL VÉTÓ A SZÉN-DIOXID-KIBOCSÁTÁS CSÖKKENTÉSÉNEK UNIÓS TERVÉRE	19

Meghozott intézkedések

Az OHÜ felállítása és az új környezetvédelmi termékdíj-rendszer bevezetése

Intézkedés

A 2011 júliusában elfogadott környezetvédelmi termékdíjról szóló jogszabály 2012. január elsejétől tette kötelezővé az érintett cégek számára a termékdíj fizetését, a szelektív hulladék gyűjtésének koordinálását pedig egy állami szervezetre, az Országos Hulladékgazdálkodási Ügynökségre (OHÜ) bízta. A mintegy 50 főt foglalkoztató és félszáz körüli projektet kezelő társaság egyetlen állami szervezatként irányítja a termékdíj-köteles hulladékok begyűjtését és hasznosítását. A 2012. évi költségvetési törvény értelmében a szervezet a kért 26 milliárd forintos keret helyett 16,5 milliárd forintból gazdálkodhat.

Fogadtatás és hatások

A 2012. január 1-jével megszűnt a termékdíj-mentesség és az új hulladékgazdálkodási rendszer elsőként a gumiabroncsokból keletkező hulladékok begyűjtése területén hozott olyan változásokat, amelynek számottevő politikai visszhangja is volt. Az termékdíj törvény hatálybelépéséig működő szakmai koordináló szervezetek ugyanis a gumiabroncs-hulladék vonatkozásában is elvesztették a jogosultságukat, hogy megszervezzék szerződéses partnereiknek a begyűjtést és a hasznosítást. A jelentős üzletvesztést szenvedett koordinátor cégek ezért februárban kritikai véleményüknek adtak hangot a gumiabroncsoknak a telephelyekről való elszállításában bekövetkezett késlekedés miatt, valamint összehasonlításképpen a korábbi koordinátori tevékenységük során elért eredményeikre hivatkoztak.

Február 7.-i keltezésű nyílt levelében a Magyar Gumiabroncs Szövetség emlékeztetett rá, hogy a 2011 nyarán elfogadott új termékdíjtörvény értelmében 2012. január 1-jétől megszűnt a termékdíj-mentesség, így a termékdíj-köteles termékekből - köztük a gumiabroncsokból - keletkező hulladékok begyűjtésének rendszere alapjaiban változott meg. A szervezet szerint, a megszűnő hazai koordináló szervezetek eddigi többéves sikeres működésének eredményeként a legálisan forgalomba kerülő gumiabroncsokból keletkező hulladékok begyűjtése és hasznosítása problémamentesen megoldottá vált Magyarországon. A hulladékhasznosítás koordinációjára szerződött gyártók és vezérképviseletek az akkor hatályos törvény előírásai szerint október végével befejezték a teljes 2011. évre vonatkozó kötelező gumiabroncs-hulladék begyűjtési tevékenységüket. Rámutattak arra, hogy bár 2011 novemberében és decemberében további igen jelentős mennyiségű hulladék gumiabroncs keletkezett, az OHÜ előreláthatólag csak 2012. második felében lett volna képes arra, hogy megkezdje begyűjtési tevékenységét. Kritikaként rótták fel a Kormánynak azt, hogy mivel a

termékdíj-törvény átmeneti időszakot nem biztosított, ezért partnereik számára nem volt megoldott az 2011-es év utolsó hónapjaiban és a 2012. év elejétől a gumiabroncs-hulladékok elszállítása.

A koordináló szervezetek ezért 2011. novemberben és decemberben jelentős saját anyagi forrás bevonásával, kötelezettségeiken felül teljesítve további elszállítást végeztek, garantálva ezáltal a begyűjtést és hasznosítást, valamint ezek finanszírozását 2011 végéig. Ezzel a szervizhálózatok zavartalan működése és a felhalmozódó gumiabroncs-hulladék elszállítása és hasznosítása is országsszerte biztosítottá vált. Ennek a folyamatnak a folytatása érdekében 2012. elején a törvény adta lehetőséget kihasználva a Magyar Gumiabroncs Szövetség összes tagcége beadta jelentkezését az egyéni teljesítésre, hogy minden fennakadás nélkül biztosítsa a megszokott begyűjtés és hasznosítás folytatását 2012-ben is.¹

Hasonló tartalmú és hangvételű közleményt adott ki az Öko-Pannon Nonprofit Kft. is, amely arról számolt be, hogy 2011-ben 323 ezer tonna csomagolási hulladékot gyűjtött be a társaság, ami 61 százalékos hasznosítási arányt jelent. Amint arra rámutattak, az Öko-Pannon ezzel nemcsak a 2011-es jogszabályi előírást teljesítette, hanem európai uniós irányelvben meghatározott 2012-ben elvárt hasznosítási szintet is. A kötelező hasznosítási arányokat minden anyagfajtára egyenként teljesítette a Kft., eltérés csak az üvegnél mutatkozott. Itt a 2011-es hasznosítási arány 3 százalékkal maradt el a 2012-re elvárt szinttől. Az év végére a lakossági begyűjtési rendszerhez tartozók száma elérte a 6 milliót, a lakossági szelektív gyűjtésben a csomagolási hulladék pedig az 58 ezer tonnát. Az EU vonatkozó irányelve szerint Magyarországon a 2012. év végéig a csomagolási hulladék 60 százalékát kell hasznosítani. Az Öko-Pannon 2011-es bevételének 93 százalékát, több mint 6 milliárd forintot szelektív hulladékbegyűjtésre, illetve szemléletformálásra fordított.

SWOT elemzés

Erősségek:	Gyengeségek:
▪ Az intézkedés felszámolta azt a lehetőséget, hogy a kötelezettek a jóval kisebb mértékű licenszdíj befizetésével kerüljék meg a termékdíj-befizetést. ▪ A hulladékok begyűjtésének és újrahasznosításának koordinációja egy kézbe került. ▪ A hulladékok begyűjtésének koordinációja az európai uniós	▪ Az új rendszerben bevezetésével az OHÜ egyes hulladékáramok esetében nem tudta megkezdeni a begyűjtést. ▪ Az intézkedés nem támogatja a kötelezettek saját teljesítést. ▪ Az új hulladékgazdálkodási rendszer jelentős üzletvesztéshez és ennek következtében leépítésekhez vezetett a

¹ <http://iho.hu/hir/senki-nem-koordinálja-a-gumiabroncsok-begyujteset-120123>

elvárt újrahasznosítási szintek teljesítéséért felelősséget viselő félhez, a Kormányhoz került. ▪ Az új rendszer kiszűri a korábbi rendszerben jellemző visszaélések (pl. hamis adatszolgáltatás) lehetőségét.	koordinátor társaságoknál, azaz rövidtávon munkahelyvesztő hatása van.
Lehetőségek:	Veszélyek:
▪ A központi koordináció lehetőséget ad arra, hogy a magyarországi hulladék-feldolgozó kapacitásokat az egyes hulladékáramok valós mértékéhez igazodva alakítsák ki. ▪ A termékdíj-mentesség megszüntetésével a termékdíj-bevétel többszörösére nőhet. ▪ A rendszer tökéletesítésével és a teljesítési kiskapuk bezárásával a korábbinál jobb újrahasznosítási arányok érhetőek el.	▪ A megnövelt termékdíj visszafoghatja a kötelezett társaságok termelését. ▪ A megnövelt termékdíj áremelkedést okozhat az érintett fogyasztási cikkek esetében. ▪ Tovább késhetnek a közbeszerzési eljárások és így a begyűjtéssel és újrahasznosítással kapcsolatos szerződéskötések is. ▪ Az egyes hulladékáramok visszagyűjtése tovább késhet, és ha a korábbi koordináló társaságokkal nem lehet megegyezni a tevékenységük átmeneti folytatásáról, akkor nem marad tároló kapacitás az átvevő telephelyeken, valamint nem sikerül teljesíteni az Európai Unió által elvárt hulladék-újrahasznosítási szintet. ▪ Nőhet az illegális hulladéklerakás mértéke. ▪ A termékdíj-bevétel nem fedezi az OHÜ működését.

Nemzetközi hulladékszállítást ellenőrző akció

Intézkedés

A Vidékfejlesztési Minisztérium februárban elrendelt egy a legális és illegális nemzetközi hulladékszállítást ellenőrző akciót. A tárcsa célja az volt, hogy kiszűrjék azokat a kamionokat, amelyek a menetlevelükön nem jelölt veszélyes hulladékot szállítanak. Ezzel tervezték elrettenteni a szállítókat attól, hogy a hulladék-szállítmányokat Magyarországon vagy az Európai Unió területén illegálisan lerakják vagy felhasználják. Az akció Röske, Parassapuszta, Záhony, Hegyeshalom, Rajka, Kelebia és Tompa határátkelőit érintette.²

Fogadtatás és hatások

A Demeter II. nevű akcióban tíz nap alatt tíz szabálysértő teherfuvarozót kaptak el, és több mint 88 millió forint bírságot szabtak ki az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség munkatársai.³ A Nemzeti Adó- és Vámhivatallal (NAV) összehangolt ellenőrzés ideje alatt elkapott szabálysértőket csak a bírság kifizetése után fordították vissza a határról.

SWOT elemzés

Erősségek:	Gyengeségek:
A kiszabott bírság költségvetési bevételt képez.	Aránytalanul szigorú büntetés sújtotta a kisebb adminisztratív hibákat vétő fuvarozó vállalkozókat.
Lehetőségek:	Veszélyek:
A szűrőpróbaszerű ellenőrzések elrettenthetik a hulladékszállítókat az illegális hulladékimporttól és hulladéklerakástól.	Az intézkedés esetében nem merül fel veszélyt jelentő kockázat.

² http://web.okir.hu/dokumentum/325/OHT_20142020_2_4_6.pdf

³ http://www.orszagoszoldhatosag.gov.hu/dokumentumok/ASZ_jelentes.pdf

Újabb természetvédelmi területek

Intézkedés

Februárban összesen 1.763 hektár veszélyeztetett természeti területet, így lápok, lejtősztyepp réteket és homokbuckás tájakat nyilvánított védetté Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter.⁴ Az újonnan kijelölt területek március 1-jével kerültek természetvédelmi oltalom alá. A miniszter döntésének köszönhetően több nemzeti park és egy tájvédelmi körzet területe is bővült. A védettség kiterjesztése - többek között - vonatkozik a Dunaszentgyörgyi-láperdőre az Iváni-szikesekre és Pirtói homokbuckásra is. Szintén védelem alá kerültek a Zagyva-völgy megmaradt mocsárrétjei a Maconkai-réten, oltalmat kapott az Ikva-sík egyetlen lápréti élőhelyének otthont adó Ebergőci-láprét és a várbalogi-héricses.

Fogadtatás és hatások

A védetté nyilvánítások kiemelt természetvédelmi oltalmat biztosítanak az egyedülálló táji és természeti értékekkel rendelkező, veszélyeztetett területeknek.

SWOT elemzés

Erősségek:	Gyengeségek:
▪ Az intézkedés alkalmas (pl. az Európai Unió madarak és élőhelyek irányelvében is listázott) természeti értékek megőrzésére.	▪ Csökken a mezőgazdasági művelésbe vonható és az lehetséges beruházásoknak helyet adó területek mérete.
Lehetőségek:	Veszélyek:
▪ A megőrzött természeti értékekre ökoturisztikai fejlesztések alapozhatóak.	▪ A rendelkezésre álló természetvédelmi személyzet kapacitásbővítés nélkül nem tudja őrizni a természetvédelmi területet. ▪ Konfliktushelyzet alakulhat ki a természetvédelemért felelős hatóság és a védelem alá vont területek szomszédságában

⁴ http://hvg.hu/tudomany/20120222_uj_vedett_teruletek

	gazdálkodók között (pl. utak használata).
--	---

Létszámcsökkentések a Vidékfejlesztési Minisztériumban

Intézkedés

2012. februárban a Vidékfejlesztési Minisztérium újabb részt teljesített a kormányzati létszámcsökkentésről szóló kormányhatározat mellékletében meghatározott létszámcsökkentési kötelezettségéből. A határozat rendelkezéseinek értelmében a nemzeti park igazgatóságokat a létszámcsökkentés nem érintette. A környezetvédelmi, természetvédelmi felügyelőségek, valamint az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség létszámát ugyanakkor összesen 236 fővel kellett csökkenteni.⁵ Ez utóbbinak az intézményenkénti meghatározását a vidékfejlesztési miniszter irányítása alá tartozó egyes költségvetési szervek létszámcsökkentéséről szóló februári VM utasításban határozta meg. A szóban forgó kormányhatározat melléklete meghatározta azt is, hogy a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatalra (MgSzH) vonatkozó létszámcsökkentési kötelezettség 188 fő. Ezen belül a Növény-, Talaj és Agrárkörnyezet-védelmi Igazgatóság 8 fős létszámcsökkentéssel volt érintett.

Fogadtatás és hatások

Az intézkedés hatására februárban tovább folytatódott az a 2011-ben elkezdődött vita, amelynek az volt a tárgya, hogy a vidékfejlesztési és környezetvédelmi szakigazgatást érintő létszámleépítések lehetővé teszik-e az ágazat zavartalan működését. A létszám-leépítéssel kapcsolatban Oláh Lajos szocialista képviselő parlamenti kérdést intézett Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszterhez, és „Működésképtelenség szélén a hazai környezetvédelem, helyben toporgás a mezőgazdaságban” címmel közleményt adott ki a Demokratikus Koalíció is. A párt szerint az Orbán-kormány tevékenységének hatására a környezetvédelem, a fenntartható fejlődés háttérbe szorult, a működésképtelenség közelébe került. Ennek egyik első jele szerintük az önálló környezetvédelmi tárca megszüntetése volt, majd további káros lépések után eltörlésre került a zöld ombudsman intézménye is, és „soha nem látott mértékű megszorításra került sor a környezetügyi intézményrendszerben”. A közleményben utaltak arra, hogy a törvényhozás területén is szokatlan gyakorlat alakult ki. A Demokratikus Koalíció szerint elfogadhatatlan, hogy társadalmi párbeszéd, a civil-, szakmai szervezetek és

⁵ A környezetvédelmi igazgatás válságjelenségeiről szóló AJB-3069/2012 jelentés alapján. <http://www.ajbh.hu/kozlemenyek-archiv/-/content/10180/4/a-kornyezetvedelmi-igazgatas-valsagjelensegeirol;jsessionid=9B02D9AC79E7950CA039C70F603B1CF4>

szakmai fórumok javaslatainak figyelembevétele nélkül kerülnek elfogadásra nagy horderejű törvények és azok módosításai. A párt véleménye szerint a vezetés nem tart igényt a civilek véleményére, még el is lehetetleníti őket különböző támogatások megvonásával, pedig számos probléma kezelése, esetleges megoldása kivitelezhetetlen társadalmi összefogás, a civil szervezetekkel való együttműködés nélkül. Úgy vélekedtek, hogy a Fidesz csak választási kampányfogásnak szánta a zöld bank felállítását, a közbeszerzéseknél, az európai uniós projekteknél a zöld szempontok érvényesítését, hiszen szerintük ezeken a területeken sem történt előrelépés.

Ugyanez a sikertelenség jellemzi a DK szerint a környezeti nevelés témakörét is. A közlemény szerint az elmúlt ciklusokban elindított programok egy részét nem folytatták, más részét pedig minimális forrással „takaréklángon tartják”. A Demokratikus Koalíció állítása szerint a környezetvédelmi nagyprojektek lelassultak, mivel a korábbi zöld energia hasznosítására vonatkozó, az energiahatékonyság-takarékosságot szem előtt tartó beruházások szinte leálltak, eközben új kezdeményezések sem születnek. A Nemzeti Együttműködés Kormánya miközben a hatályba lépő Alaptörvényében szavakkal kiáll az emberek egészséges környezethez való joga mellett, tetteivel éppen ellenkezőleg cselekszik – fogalmaz a közlemény.⁶ Kifogásolták azt is, hogy miközben az a cél, hogy Magyarország lakosságának környezet- és életminősége javuljon, a rendszeresen előforduló szmogriadó esetére és a parlagfű elleni küzdelemre néhány tízmilliós forrást szán, éves szinten. „Összességében tehát elmondható, hogy az Orbán Viktor vezette kormányzat a hazai környezet ügyét, a környezetvédelmet az ellehetetlenülés, a működésképtelenség szélére sodorta, semmibe véve annak következményeit, a magyar lakosságra gyakorolt hatását” – zárul az állásfoglalás.

„A Vidékfejlesztési Minisztérium szervezeti egységeit érintő létszámcsökkentési mértékek megállapítása jelenleg folyamatban van” - közölte Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter egy parlamenti írásbeli válaszában. A miniszter azt javasolta az ellenzéki képviselőnek, hogy a megyei kormányhivatalok földhivatalai, valamint növény- és talajvédelmi igazgatóságai, illetve a népegészségügyi szakigazgatási szervek által végrehajtott létszámcsökkentéssel kapcsolatos kérdéseivel forduljanak a felügyeletet ellátó miniszterekhez.

SWOT elemzés

Erősségek:	Gyengeségek:
A létszámleépítésből költségvetési kiadási megtakarítás keletkezett.	A környezetvédelmi és vízügyi hatósági intézményrendszer kapacitása csökken.
Lehetőségek:	Veszélyek:

⁶ http://www.xn--szabadfld-67a.hu/gazdanet/visszafele_mutogat_a_dk

▪ A „takarékos állam” politikai üzenetének alátámasztása összhangban áll a Széll Kálmán Terv célkitűzéseivel. ▪ A hatósági rendszer „áramvonalasítása” megegyezik a létszámleépítés által gerjesztett összevonásokkal, valamint a párhuzamosságok kiiktatásával.	▪ A környezetvédelmi és vízügyi hatósági intézményrendszer nem tudja ellátni feladatait. ▪ A kormányzat politikájának megítélése romolhat a civil szervezetek és a környezetvédelem ügyét fontosnak tartó választópolgárok körében.
---	--

Szervezeti átalakítások az Nemzeti Fejlesztési Minisztérium klímapolitikai főosztályán

Intézkedés

2012. február folyamán menesztették a fejlesztési minisztériumból a klímapolitikai főosztály több vezetőjét, ezáltal az energetikáért felelős szakkormányzati egység vezetősége néhány hónap leforgása alatt teljesen lecserélődött. A hónap végén ugyanis két osztályvezető és egy főosztályvezető is aláírta a felmondását a Nemzeti Fejlesztési Minisztériumban (NFM). A döntéssel annak a klímapolitikai főosztálynak a létszámát csökkentették, amely a magyar EU-elnökség idején 17 fős létszámmal látta el azt a feladatot, amit a korábbi, belga elnökség idején nagyjából 50 ember végzett el.

Fogadtatás és hatások

A témával foglalkozó sajtóorgánumok arról adtak hírt, hogy az érintett tisztviselők azt a tájékoztatást kapták, hogy ha kívánják, akkor ügyintézőnek maradhatnak egy másik felelősségi területen, preferáltan az atomenergiával foglalkozó minisztériumi osztályon. A sajtóelemzések szerint a klímaügyi szakemberek menesztése nem választható el attól a folyamattól, ami 2011 novemberében Olajos Péter zöldgazdaság-fejlesztésért és klímapolitikáért felelős helyettes államtitkár menesztésével kezdődött. Ezt követően Bencsik János energiaügyi államtitkár is távozott a posztjáról, majd Fellegi Tamás miniszter is lemondott.⁷ A sajtóorgánumok emlékeztettek arra, hogy a klímafőosztály korábban lényegében Olajos közvetlen felügyelete alatt működött, az elbocsátott tisztviselők főként a széndioxidkvóta-kereskedelmi és a nemzetközi klímapolitikában voltak jártasak. Közülük Feiler József munkássága szakmai körökben is elismert volt, mivel a szakember irányításával került kidolgozásra a Zöld Beruházás Rendszer (ZBR) modellje a korábbi kormányzati

⁷ http://hvg.hu/gazdasag/20120228_klimavedelem_elbocsatasok_NFM#

ciklusban, ami az állami széndioxid-kvóták eladásából származó bevételek átlátható elköltését szolgálta.

SWOT elemzés

Erősségek:	Gyengeségek:
▪ A Gyurcsány-kormányhoz kötődő apparátus menesztése.	▪ Személycserék és átalakítások által okozott presztízsveszteség, a szakterületért felelős kormányzati egységet övező bizonytalanság.
Lehetőségek:	Veszélyek:
▪ Új szakértők új megközelítéssel oldják meg a kudarcosnak tartott minisztériumi projekteket (pl. Zöld Beruházási Rendszer kidolgozása).	▪ Az ágazati stratégiák és európai uniós jelentési kötelezettségek teljesítéséhez kapcsolódó feladatok átadás-átvétele nem zajlik le zökkenőmentesen (pl. Nemzeti Energiastratégia, Megújuló Energia Cselekvési Terv, Energiahatékonysági Cselekvési Terv), ▪ Az energiaipari lobbisták térnyerése.

Tervezett intézkedések

Törvényjavaslat a kiemelt beruházások megvalósításának gyorsításáról

Intézkedés

2012. február 15-én a Kormány nevében a belügyminiszter benyújtotta az Országgyűlésnek a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházások megvalósításának gyorsításáról és egyszerűsítéséről szóló 2006. évi LIII. törvény (továbbiakban Ngvt.) módosításáról szóló T/5932. számú törvényjavaslatát.⁸ A törvényjavaslat célja az európai uniós projektek, különösen a Nemzeti Stratégiai Referencia Keret fejlesztési forrásai kifizetésének felgyorsítása. A törvényjavaslat kiemelt jelentőségű ügyekben lehetővé teszi a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendeletben (továbbiakban: Khvr.) meghatározott eljárási határidők lerövidítését, így a Khvr.-ben foglalt eljárásokban is – az indokolt kivételekkel – az Ngvt. ben meghatározott soron kívüli, de legfeljebb két hónapos ügyintézési határidőt kell betartani.⁹

Az Ngvt. általános szabálya szerint kiemelt jelentőségű ügyben a kérelmet soron kívül kell elbírálni, az ügyintézési határidő azonban legfeljebb két hónap lehet. Az általános szabály alóli kivételeket az Ngvt. 3. § (2)-(4) bekezdése tartalmazza. A törvényjavaslat a környezet védelmének általános szabályairól, a természet védelméről szóló törvények hatálya alá tartozó hatósági eljárásokra is kiterjeszti az általános szabály hatályát. Új kivételként kerül meghatározásra a környezet védelmének általános szabályairól szóló törvény szerinti előzetes vizsgálati, környezeti hatásvizsgálati, egységes környezethasználati engedélyezési eljárás, ahol az ügyintézési határidő 30 nappal csökken. Kivétel a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló rendelet szerinti összevont eljárás (a 2012 elején jellemző általános ügyintézési határidő 4 hónap, amely a tervezet nyomán 30 nappal csökken) és az összekapcsolt eljárás. Utóbbi esetében a 2012 elején hatályos általános ügyintézési határidő szakaszonként 3-3 hónap, amely a tervezet nyomán 30-30 nappal csökken, így az eljárások esetében két önálló eljárás egy időben, illetve egymás után történő lefolytatására is sor kerülhet.

Fogadtatás és hatások

A törvényjavaslat ellen a parlamenti pártok közül a Jobbik és az LMP frakciói tiltakoztak, valamint a civil szervezetek közül a Levegő Munkacsoport emelte fel a szavát. Az ellenzéki vélemény szerint zűrzavart és elhúzódó beruházásokat, valamint növekvő költségeket és

⁸ <http://www.parlament.hu/irom39/05932/05932.pdf>

⁹ <http://www.jogiforum.hu/hirek/27614>

környezeti károkat eredményezhet a törvényjavaslat azáltal, hogy jelentősen csökkentené az ügyintézési határidőket a környezetvédelmi szerveknél. Az ellenzők egyöntetűen úgy gondolják, hogy a megrövidített határidők miatt az „egyébként is drasztikus létszámleépítéssel sújtott” szervek nem képesek érdemben megvizsgálni a beruházások környezeti hatásait.

A Levegő Munkacsoport szerint „csalódást keltő, hogy az eljárások hatékonyabbá tételét a kormányzat kizárólag az alapos hatósági munka feltételeinek lerontásával tervezi elérni, folytatva az előző kormányok hibás, szakmaiatlan politikáját”.¹⁰ Álláspontjuk szerint a módosítás elfogadásával gyakorlatilag megszűnne az érintett lakosság lehetősége a beruházás véleményezésére. Mindez konfliktusokhoz vezethet a beruházás kivitelezése és az elkészült létesítmény működése során, a beruházó számára pedig hátrányos lehet a társadalmi vita elmaradása. A Levegő Munkacsoport szerint téves az állítás, miszerint az alapos hatósági munka, a környezetvédelmi aggályok, a civil szervezetek és a lakosság miatt szenvednek késedelmet a beruházások. Az előkészítés, amely a hatósági engedélyezési folyamat megindítását előzné meg, akár több évig is eltarthat, viszont a beruházás teljes időtartama az engedélyezési folyamat irreálisan rövidde válása ellenére sem változik érdemben.

A javaslatot az illetékes két parlamenti bizottság (a Fenntartható fejlődés bizottsága és az Európai ügyek bizottsága) a kormánypárti képviselők szavazatával általános vitára alkalmasnak találta. Az általános vitára február végén került sor.

SWOT elemzés

Erősségek:	Gyengeségek:
▪ Kormányzati és hatósági bürokrácia-csökkenés. ▪ A beruházók számára vonzóbb hatósági és szabályozási rendszer.	▪ Az intézkedés politikai olvasata az, hogy a környezetvédelmi szempontok nem fontosak a Kormány számára.
Lehetőségek:	Veszélyek:
▪ A kiemelt beruházások engedélyeztetésének meggyorsításával javulhat az európai uniós források lehívásának hatékonysága.	▪ A csökkentett létszámú hatóságok nem rendelkeznek kapacitással az engedélyeztetések szükséges vizsgálatok határidőre történő teljesítéséhez.

¹⁰ <http://www.levego.hu/hirek/2012/02/csapas-a-gazdasagra-es-a-kornyezetre>

A hulladékról szóló törvényjavaslat

Intézkedés

2012. február 13-án megkezdődött a hulladékról szóló törvényjavaslat parlamenti általános vitája. A 2011. december 30-án benyújtott, hulladékról szóló T/5538 számú törvényjavaslat elsősorban európai uniós kötelezettségek indokolták. A hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény rendelkezései bár jórészt megfeleltek a megalkotásuk idején felmerült hulladékgazdálkodási igényeknek.¹¹ Tekintettel arra, hogy az Európai Parlament és a Tanács elfogadta a hulladékról szóló 2008/98/EK irányelvet (a továbbiakban: HKI), a tagállamoknak 2010. december 12-ig kellett életbe léptetniük azokat a nemzeti szabályokat, amelyek az irányelv előírásainak végrehajtását biztosítják. Éppen ezért a hazai gyakorlatban tapasztalható rendellenességekre való tekintettel szükségessé vált a hulladékgazdálkodással kapcsolatos szabályozás rendszerének felülvizsgálata és egy hosszútávon is kiszámítható rendszer megteremtése új törvényi háttér megalkotásával.

Az új törvény fogalmai a HKI fogalomrendszerét tükrözik, így a Hgt. által használt fogalomrendszer részben átalakul, részben pedig új fogalmakkal egészül ki.¹² Új fogalomként kerül bevezetésre az elkülönített gyűjtés, a biohulladék, az építési-bontási hulladék, a gyűjtőhely, az újrafeldolgozás, az újrahasználatra előkészítés, valamint a közvetítő és a kereskedő. Az új törvény megteremti a HKI által kibővített hulladékhierarchia rendszerét, amely előírja, hogy a hulladékgazdálkodási tevékenységek gyakorlása során meghatározott elsőbbségi sorrendet kell biztosítani. Ez azt jelenti, hogy az elsődleges cél mindig a hulladék képződésének megelőzése, azonban ha ez nem megvalósítható, akkor a lehető legtöbb hulladék esetében kell alkalmazni az újrahasználat és az újrafeldolgozás lehetővé tételét annak érdekében, hogy a hulladéklerakókba kevesebb hulladék kerüljön.

A javaslat 2013. január 1-től a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás biztosítását állami kézbe adja. Ez azt jelenti, hogy közszolgáltató csak olyan gazdálkodó szervezet lehet, amelyben az állam, illetve a települési önkormányzat a tulajdonosok szavazatának többségével tulajdoni hányada alapján egyedül rendelkezik, és a társaság tulajdonosaként jogosult arra, hogy a vezető tisztségviselők és a felügyelő bizottság tagjai többségét megválassza vagy visszahívja. A javaslat szabályozza a hulladékkezelési közszolgáltatásért járó díj megállapításának kereteit. Ezek szerint a hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjat a vegyes települési hulladék mennyiségével arányosan kell meghatározni, legalább egyéves díjfizetési időszakra, egységnyi díjtételek szerint. A hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjat a Magyar Energia Hivatal javaslatának figyelembevételével a miniszter rendeletben állapítja meg. Az üdülőként

¹¹ http://web.okir.hu/hu/cikk/292/A_hulladegkazdalkodas_jogi_szabalyozasa_Magyarorszagon

¹² http://zoldmegye.hu/files/hullad%C3%A9kt%C3%B6rv%C3%A9ny_2011_11_02.pdf

nyilvántartott ingatlannal rendelkező tulajdonosok esetében a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás díját az állandó lakóingatlan tulajdonosára meghatározott díjjal arányosan kell megállapítani. Az új törvény a hulladéklerakók vonatkozásában bevezeti az igénybevételi járulék fizetésének kötelezettséget, amelynek összege 2012-ben 6 ezer Ft/tonna, 2013-tól 12 ezer Ft/tonna. Szigorúbb szabályokat határoz meg továbbá a hulladék jogtalan elhelyezésére, elhagyására vonatkozóan.

Fogadtatás és hatások

Az Országgyűlés Fenntartható fejlődés bizottságának tagjai a bizottság február 13-i ülésén, a szocialista és az LMP-s képviselők kivételével általános vitára alkalmasnak tartották a hulladéktörvényt. A vitában során javasolták, hogy a hulladék lerakása után fizetendő 12 ezer forintos tonnánkénti lerakási díj ne egy év alatt, hanem hosszabb időre elosztva lépjen hatályba, illetve megállapították, hogy a begyűjtő közszolgáltatók többségi állami - illetve önkormányzati - tulajdonba vétele uniós szabályozásba ütközhet.¹³ Illés Zoltán államtitkár szerint a törvény hatálybalépésétől 20, egy év múlva pedig 40 euró lesz a lerakási díj - ahogy fogalmazott, „az időből lehet engedni, a díjból azonban nem”. Ez azt jelentette, hogy amennyiben a törvényjavaslat eredeti formájában került volna elfogadásra, akkor 6 ezer forintot kellett volna fizetniük 2012-től a hulladékot elszállító cégeknek minden tonna szeméért, amely vegyesen kerül a lerakókba.

A Hulladék Szövetség (Humusz) februárban közölt, részben az Eurostat adatait¹⁴ felhasználó számításai szerint a háztartásokban keletkező szemét 70–75 százaléka válogatatlanul, vegyes hulladékként végzi a lerakókban. A szervezet álláspontja szerint „az új díjat a cégek át fogják hárítani a lakosságra, így jelentősen többre fog kerülni mindenkinek a szemétszállítás”. Az Európai Unióban ott alkalmaznak alacsony lerakási díjat, ahol alig válogatják szét a hulladékot, és eleve elterjedt az illegális lerakás: a skála egyik oldalán Bulgária áll tonnánként 3 eurós, míg a másik oldalán Svédország 155 eurós lerakási díjjal.¹⁵ A Humusz az államosítást és a túlzott centralizációt kifogásolja, eszerint az új hulladékgazdálkodási törvény alig hagy választási lehetőséget a hulladékpiac szereplőinek. Míg korábban a hulladékkezelésben érdekelt ipari lobbis túlsúlya volt a jellemző, most a túloldalra lendült át az inga. Mivel a hulladékpiac szétesett, van logika a centralizálásban, ugyanakkor az állami apparátus mindig drágább, mint a piaci, és a különbözetet az állampolgároknak kell megfizetniük.

A díj bevezetéséről közel egy évtizede fontolgatta a mindenkori hulladéküggyel foglalkozó szakapparátus, de mindig elvetették arra hivatkozva, hogy a plusz költségek miatt olyannyira megnövekedne az illegális lerakás, hogy az eltakarítás költsége messze meghaladná a

¹³ <http://www.greenfo.hu/hirek/2012/02/13/csuszhat-a-12-ezer-forintos-tonnankenti-lerakasi-dij>

¹⁴ Eurostat Hulladék Adatközpont adatai alapján. <http://ec.europa.eu/eurostat/help/new-eurostat-website>

¹⁵ Study on coherence of waste legislation.

http://ec.europa.eu/environment/waste/studies/pdf/Coherence_waste_legislation.pdf

bevételt. Jelenlegi is nagy problémát okoz a folyamatos és rendszeres illegális lerakás, amelynek a mértékét tovább növelheti a díj bevezetése. Ezt csak az egész ország területére kiterjedő, rendkívül nagy létszámú ellenőrző apparátussal lehet megelőzni, aminek jelentős a költségvonzata.

A hulladékról szóló új törvény javaslatának célja, hogy egyrészt biztosítható legyen az ágazat korszerűsítése, másrészt megújíthatóvá, átláthatóvá váljon a magyar hulladékgazdálkodás belső ellentmondásokról sem mentes, idejétmúlt jogszabályi környezete. A felelős szaktárcához tömegével érkeztek a panaszlevelek arról, hogy a lakossági hulladék után fizetendő közszolgáltatási díj nem arányos az elvitt hulladék mennyiségével. Aggasztó, hogy a lakossági terhek sokaknak extraprofitot okoznak. Ezért az új szabályozás rendelkezik a közszolgáltatással kapcsolatos díjak országos, egységes szabályozás szerinti meghatározásának kötelezettségéről, vagyis a továbbiakban megszűnnek az eltérő díjszabásból fakadó lakosságot sújtó visszaélések.

2013. január 1-jétől a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás biztosítása állami szervezésbe kerül, azaz a közszolgáltató csak olyan szervezet lehet, amelyben többségi tulajdonos az állam, illetve a települési önkormányzat. Továbbá az egyik legfontosabb célkitűzés a hulladékképződés megelőzése, csökkentése. Ezt azzal lehet elérni, ha a gyártókat olyan alapanyagok készítésére ösztönzik, amelyek biztosítják az anyagok, termékek hosszabb élettartamát. Emellett a „háztól házig” történő szelektív hulladékgyűjtés terjedése is létfontosságú.

Az LMP február 22-i tiltakozó sajtótájékoztatóján Szilágyi László annak a véleményének adott hangot, miszerint Magyarország könnyen Európa szemétdombjává válhat, ha a hulladéktörvényt az eredeti formájában fogadja el az Országgyűlés. Az ellenzéki vélemény szerint fontosabb azt a célt elérni, hogy minél kevesebb hulladék keletkezzen. Ha pedig a több környezetbiztonságilag is megfelelő Magyarországon üzemelő lerakóhely megtelik importszeméttel, akkor az a veszély fenyeget, hogy nem épülnek újabb hulladéklerakók.

Az ellenzéki párt politikusa felhívta a figyelmet arra, hogy a tervezett jogszabály ellentétes az alaptörvénnyel, amely megtiltja, hogy Magyarország területére szennyező hulladékot behozzanak elhelyezés céljából. Számolni kell azzal az eshetőséggel, hogy a magas lerakó járulék bevezetésével sem akadályozható meg az importhulladék behozatala, viszont lesznek olyan települések, ahol 60–80 százalékkal is drágulhat a szemétdíj. Az ellenzéki álláspont szerint kifogásolható, hogy 2013-tól már az önkormányzati és állami tulajdonú cégek válnak a szektor főszereplőivé.

SWOT elemzés

Erősségek:	Gyengeségek:
▪ A HKI átültetésére vonatkozó uniós kötelezettség teljesítése. ▪ A „hulladékhierarchia” és a „szennyező fizet” környezetvédelmi alapelvek meghonosítása a magyar jogrendszerben. ▪ Anyagi ösztönzők beépítése a hulladékok nagyobb arányú felhasználására, elterelés a hulladékok lerakással és égetéssel való ártalmatlanításától. ▪ Az állami kontroll visszaszerzése a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás felett. ▪ A hulladékgazdálkodási közszolgáltatással foglalkozó társaságok indokolatlan mértékű profitszerzésének megakadályozása.	▪ A javaslat rendelkezései nem egyértelműek a közszolgáltatást végző társaságok reprivatizációjának módjával kapcsolatban. ▪ A javaslat nincs teljes összhangban az Európai Unió szolgáltatások és termékek szabad áramlására vonatkozó alapelveivel. ▪ A javaslat nem oldja meg törvényi erővel a hulladékimport tilalmát.
Lehetőségek:	Veszélyek:
▪ A lerakási járulék bevezetése költségvetési többletbevétel generálhat. ▪ A javaslat új munkahelyeket generálhat a hulladék-újrahasznosító ágazatban. ▪ A hulladék-égető művekből származó környezetterhelés csökkenhet a törvényjavaslat következtében. ▪ Megtakarítás jelentkezhet a hulladéklerakókhoz kapcsolódó környezeti terhelés kezelésének költségeiben.	▪ Az állami és önkormányzati többségi tulajdonba kerülő közszolgáltatók nem tudnak gazdaságosan működni a rezsibefagyasztás fenntartása és a lerakási járulék együttes bevezetése mellett. ▪ A javaslat veszélyezteti a hulladékgazdálkodási beruházásokat megalapozó egyes EU-s és banki támogatási szerződésekben rögzített pénzügyi megtérülések teljesítését.

	▪ A lerakási járulék bevezetése növeli az illegális hulladéklerakást. ▪ Az importhulladék ártalmatlanításával is foglalkozó magyarországi vállalkozások üzletet veszthetnek.
--	---

Nemzetközi kitekintés

ENSZ Környezetvédelmi világszervezet felállítása

A Rio+20 konferenciára való felkészülés jegyében száznál is több ország csatlakozott egy, a környezetvédelmi világszervezet létrehozását célzó francia kezdeményezéshez. Az ötletet több mint 30 európai, az összes afrikai, sok ázsiai és latin-amerikai ország támogatja, de az Egyesült Államok és Kína egyelőre nem. A júniusi Rio+20 világtanácskozás témáira négyszáz szakember gyűlt össze, hogy javaslatokat tegyen.

Az új szervezet az ENSZ környezetvédelmi programjának a helyébe lépne, amelyet sokan kis hatékonyságúnak, szétaprózottnak tartanak. Előnyös lenne abból a szempontból is, hogy nemcsak országok, hanem az ügyben érdekelt lényeges szereplők is fontos szerepet kapnának benne, így az ipari csoportok is. Feladata egyebek között a környezetvédelmi szabványok kidolgozása és érvényre juttatása lenne. Részt vehetne a világgazdaság egészének újragondolásában azzal a céllal, hogy a zöld-kérdések és társadalmi problémák megoldásait beépíthessék a haszonra való törekvésbe. A szervezet olyan környezeti világkormányzást valósítana meg, amely a jelenleginél befogadóbb, mert benne nem csak a kormányok érvényesítenék érdekeiket.

Vizsgálat multinacionális közművállalatok ellen

Az Európai Bizottság (EB) január végén hivatalosan is megkezdte a francia vízszolgáltatók kartellügyében való vizsgálatot. Eszerint a világ legnagyobb vízszolgáltatójaként elhíresült Veolia, a Suez Environnement, a Saur a francia közműszövetség és a Federation Professionnelle des Entreprises de l'Eau (FP2E) közreműködésével még a 2010-et megelőzően összejátszott a fogyasztói árak meghatározásakor és az önkormányzati közbeszerzéseknél is kartelleztek.

E cégek együttes piaci részesedése a 12 milliárd euróra becsült francia vízpiacon jelenleg 69 százalék körül van. A Suez 2011-ben 8 millió euróra büntette az EB, ugyanis a cég nem működött együtt a hatóságokkal kellő mértékben a jelenlegi vizsgálat alapjául szolgáló bizonyítékok begyűjtésénél. A három cég és a vízszolgáltató-szövetség ezúttal viszont jelezte, hogy teljesen mértékben együttműködnek az EB-vel, bár a vádakat tagadják. Joaquín Almunia uniós versenyjogi biztos a vizsgálat bejelentése előtt nem sokkal közölte, hogy az eddiginél jóval hatékonyabban kívánnak fellépni a kartellek és az ármeghatározásban való együttműködések ellen. Amennyiben rá tudják bizonyítani a három francia cégre a versenykorlátozó együttműködést, akkor az árbevétel 10 százalékáig terjedő bírság kiszabása

várható. Ez a felső határ a Veolia esetében 3,4 milliárd euró, a Suez Environnement esetében pedig 1,5 milliárd euró lenne, bár az EB gyakorlata szerint általában ennél jóval kisebb bírságokat szab ki.

Javaslatétel európai hulladékunióra

A hulladékfeldolgozás schengeni övezetének létrehozására tett javaslatot Gerben-Jan Gerbrandy holland európai parlamenti képviselő, amelyben szabadabbá válna a kidobott termékek szállítása az EU azon pontjára, ahol a legjobban hasznosíthatják azokat. A 2012-es állapot szerint legyűrhetetlen akadályt állít ez elé a szabályozások útvesztője: a hulladékkezeléssel kapcsolatos rendelkezések országonként, régióként, sőt településeként is eltérnek egymástól. A javaslatcsomagjának egyik eleme, hogy csökkenteni kellene a másodlagos feldolgozással nyert anyagokra rakodó áfát. A képviselő bevezetné a hulladék státus megszűnésének kritériumát, amelynek segítségével az újrahasznosított anyagok visszakérülnének a normál nyersanyagok közé, s így az utóbbiak szabályai vonatkoznának rájuk. Gerbrandy eltérő tulajdonságaik miatt külön kezelné az élelmiszereket, a lakásfelszerelési cikkeket és a közlekedési eszközöket, valamint az Európai Bizottság irányítása alatt szakértői bizottságot hívná életre az új szabályozás kidolgozására.

Ambiciózus klímapolitika az Európai Unióban

Európai Bizottság (EB) február elején közzétett elemzése szerint nemhogy többletterhet jelentene, hanem kifejezetten megérné, ha Magyarország túlteljesítené uniós vállalását, és 2020-ig az előírt 20 helyett 30 százalékkal mérsékelné az üvegházhatású gázok kibocsátását. Az EB ugyanis az általános szabályoktól eltérően több „szennyezési jogot”, azaz nagyobb mennyiségű, a piacon értékesíthető szén-dioxid-kibocsátási kvótát engedélyezne az új tagállamok, köztük Magyarország számára.

Az engedékenységet az indokolja, hogy az utóbbi évek gazdasági válsága ezt az ország csoportot különösen megviselte. A válság az unió egészét sem hagyta érintetlenül: a 2008-ban még csak vágyálomnak tűnő 20 százalékos kibocsátás-csökkentésből 14 százaléknyi a zsugorodó ipari termelés, az energiahordozók iránti kisebb kereslet miatt már 2010-ben teljesült, ezért is érvel az EB a merészebb klímavédelmi célok mellett.¹⁶ Magyarország pedig már 2005-ben túlteljesítette a 20 százalékos célértéket. Az esetleg beinduló gazdasági növekedés megnehezítené a továbblépést, amennyiben az energiatakarékosságban előrébb

¹⁶ Annual European Union greenhouse gas inventory 1990–2010 and inventory report 2012. <http://www.eea.europa.eu/publications/european-union-greenhouse-gas-inventory-2012>

tartó, amúgy is gazdagabb államoktól kvótát kellene vásárolnia. Vagyis a 30 százalékos kibocsátás-csökkentéshez valóban jól jönne a többletkvóta-mennyiség.

Mivel Magyarországtól – csakúgy, mint a közép- és kelet-európai, balti államoktól, Portugáliától és Máltától – a 30 százalékos limit elérése nagyobb pénzügyi áldozatot követel, az EB egyik javaslata csak a magasabb jövedelmű országokban csökkentené a szabadpiacra dobható kvótaegységek mennyiségét. A szűkebb kínálattól némi áremelkedés várható, így ezzel az átrendeződéssel a gazdag országok kormányai 1,9 milliárd, a szegényebbekéi 5,4 milliárd euró többlethez jutnának a kvótaeladásokból az évtized végére. A másik javaslat szerint a kvótakereskedelmen kívüli szektorok (közlekedés, mezőgazdaság, háztartások, kisüzemek) kibocsátási egységeivel is kereskedhetnének a tagállamok. Ez szintén a kötelezettségeiket már 2012-re teljesítő közép- és kelet-európai országoknak kedvezne, felesleges kvótáik értékesítésével ugyanis többletforráshoz jutnának. Számukra előnyös a harmadik javaslat is: a következő, 2013-ban induló uniós költségvetési periódusban az EB 13,7 milliárd eurónyi kohéziós támogatást különítené el a klímacélok elérésére.

A támogatások átcsoportosítása a Friends of the Earth Europe zöld szervezet szerint üdvözlendő, amennyiben az eddigi 3 milliárd helyett 5,4 milliárd euró jutna e célra a térség országainak. Csak a magyarországi épületállomány energiateljesítményének a kor színvonalára emeléséhez évi 3 milliárd eurót kellene korszerűsítésre költeni. Ez feltehetőleg még a támogatás növelésével együtt is csak vágyálom marad.

Lengyel vétó a szén-dioxid-kibocsátás csökkentésének uniós tervére

Februárban először lengyel lapértékesítések számoltak be arról, hogy a lengyel kormány a szén-dioxid-kibocsátás csökkentésének uniós tervének megvétózását tervezi. Az Európai Bizottság szerint a tagállamok 2050-ig 80 százalékkal csökkentenék a szén-dioxid kibocsátását. Lengyelország 2011-ben egyszer már megvétózta a tervezetet és ezúttal újabb vétót tervez, mivel a kibocsátás-csökkentés érdekében az Európai Bizottság meg akarja szüntetni a tagállamok szénhasználatát. Mivel Lengyelország az áram 94 százalékát széntüzelésű erőműveiből nyeri, illetve számítások szerint az ország nyersanyagtartáléka több mint tíz évre fedezi a szükségleteket – így érthetően nem kedvez az EU klímapolitikája Lengyelországnak. Az EnergSys tanácsadó cég becslése szerint a jelenlegi irányelvek mentén a kibocsátás-csökkentés 2030-ig évente 3 milliárd euróba kerülne.¹⁷ 20 százalékos meghaladó kibocsátás-csökkentés esetén a lengyel gazdaságnak 5,2 milliárd eurós kiadással kellene számolnia. A klímapolitika célszámainak betartásából eredő többletköltségek elsősorban a lengyel kohászatot, a papíripart és a vegyipart érintenék. Lengyelország 2013-tól hét évre átmeneti kedvezményeket alkudott ki, mely szerint a régi és az új erőművek a

¹⁷ <http://mno.hu/gazdasag/nem-engedik-a-szen-betiltasat-1051123>

szén-dioxid-kibocsátási engedélyek egy részéhez térítésmentesen jutnának hozzá. A vétó viszont a kedvezmények megszűnését jelenthetné az új erőművek számára, mely automatikusan növelné a lengyel szén-dioxid-kibocsátást, mivel várhatóan a régi erőművek lehetőségeit igyekeznének maximálisan kihasználni.